

TRIESTE CENTRALE

Jaroslav Rudiš

Ilustrace Halina Kirschner

Z německého originálu
přeložila Michaela Škultéty

LABYRINT

Copyright © Jaroslav Rudiš, 2022
Copyright © kreuzerbooks Leipzig, 2022
Translation © Michaela Škultéty, 2022
Czech edition © Labyrint, 2022
ISBN 978-80-88378-14-3

Sedíme v Heidelberským džbánu v Berlíně
a Winterberg spustí:

„Z toho krásného počasí jde na mě trochu
melancholie, všechno to slunce a ty dlouhé
teplé dny, všechno to léto, smutné, smutné,
nemůžu za to, krásné počasí ve mně odjakživa
probouzelo melancholii a všechno to slunce
a léto také, měl jsem mnohem raději špatné
počasí. S mojí ženou to bylo úplně jinak,
melancholii v ní budilo ošklivé počasí, podzim

a zima, stejnou melancholii, kterou ve mně vyvolávalo pěkné počasí, ano, ano, já vím, co chcete říct, milý pane Krausi, nedorozumění od samého začátku. Když se dva dají dohromady, neměli by si povídat o oblíbených knihách a oblíbených filmech a oblíbených jídlech, nýbrž výhradně o pěkném a ošklivém počasí, vím, o čem mluvím, brzy mi bude devětadevadesát, jsem stejně starý jako žároviště v Reichenbergu a jako Československá republika, a přece jsem svou ženu velice miloval a ona mě také.“

Za oknem svítí podvečerní slunce. Horký berlínský den se chýlí ke konci. Winterberg se podívá z okna, napije se trochu vody a zase se dívá z okna.

„Pocasí není zlé, lidé jsou zlí. Zítra už má být ale lépe, zlomí se to, zítra bude pršet, ano, ano, přijde bouře, ano, ano, náhlý zvrat počasí jako tenkrát v Terstu, jenomže tehdy byl únor, a ne srpen.“

Venku je několik volných židlí, ale Winterberg chce sedět uvnitř. U okna, ale uvnitř.

Jako vždycky.

„Moje žena byla už tehdy velice nemocná, já jsem to nevěděl, ona to nevěděla, nikdo to nevěděl, ale je celkem jisté, že už byla velice nemocná, vždyť bývala věčně hrozněbledá. A tak jsem řekl, pojedme do Itálie, já sice slunce nerad, ale ty ho potřebuješ, pojedme do Terstu... Moje žena nejdřív nechtěla, příliš dlouhá cesta na příliš krátkou dobu, ale moje žena Itálii milovala a já jsem věděl, že v zimě je v Itálii mnohem více slunce než v Berlíně. Pojedeme na jih, řekl jsem, do Terstu, všechno se tam spojuje, tvoje Itálie a tvoje slunce a můj baedeker po Rakousku-Uhersku z roku 1913, tvoje historie a moje historie, pojedme do Terstu, jsi takbledá, proč jsi takbledá, potřebuješ víc slunce a já potřebuju Terst. A tak jsme opravdu jeli.“

Piju pivo a Winterberg vypráví o cestě
z Berlína

do Mnichova.

O cestě z Mnichova

do Innsbrucku.

O cestě z Innsbrucku
do Verony.

A o cestě z Verony

do Terstu.

Piju pivo a Winterberg vypráví a vypráví
a vypráví, a venku krokem projíždí policejní auto.
Policajti se potí a stáhnou okýnka.

„Když jsme se blížili k Brenneru, chtěl jsem svou
ženu na Terst trochu připravit, předčítal jsem jí
ze svého baedekeru, přesně tohle místo, vidíte,
milý pane Krausi?“

Ukazuje mi svou ohmatanou červenou knihu.

„Jo.“

„Posloucháte mě?“

„Jo.“

„Celou dobu se díváte z okna.“

„Jo.“

„Je to pivo dobré?“

„Jo.“

„To je dobře.“

„Jo.“

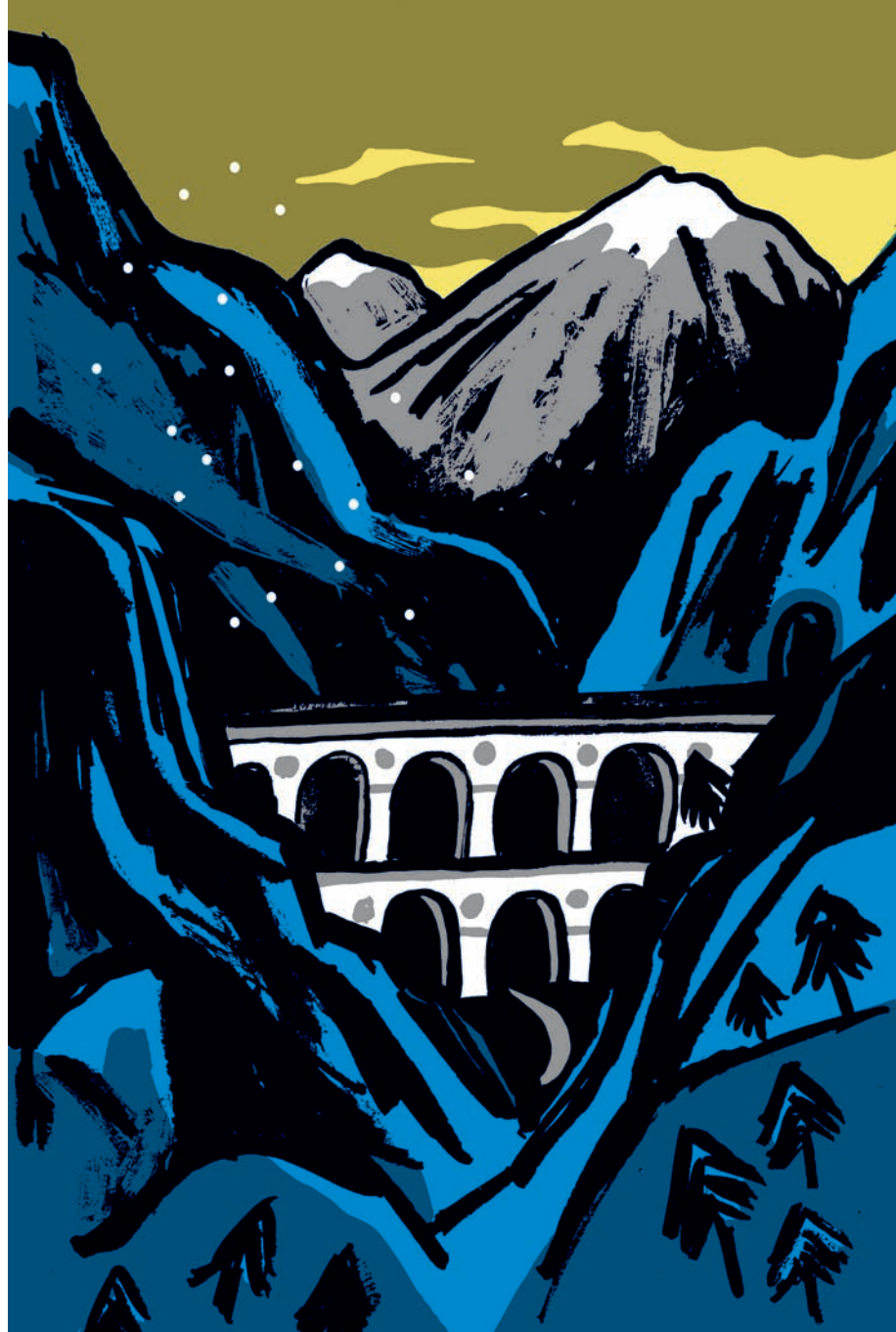
„Nikdo v Berlíně vám nenatočí pivo lépe než
Pola tady v Heidelberském džbánu.“

„Jak Pola...“

„No Pola... Naše Pola.“

„Pola?“

„Ano, ano, naše Pola.“

„Ale Pola je mrtvá, byli jsme přece dneska u jejího hrobu.“

„Mrtvá?“

„Stejně jako je mrtvá vaše žena, je mrtvá i Pola, pane Winterberg.“

„Ale stejně, ale stejně, Pola není mrtvá, Pola je přece... Kde jsem to zase... Nemůžete mě pořád přerušovat.“

„Vlak, Brenner, baedeker...“

„Ach tak, ano... Ano, já vím, já vím.“

„Dobře.“

„Chtěl jsem svou ženu na Terst trochu připravit. Předčítal jsem jí ze své bible, ze svého baedekeru, z knihy svého života...“

„Přesně.“

Winterberg chvilku listuje v knize. A já si objednáám ještě jedno pivo.

„Neměl byste tolik pít, milý pane Krausi, i když vám pivo tolik chutná, pivaři nejsou hezké mrtvolky, otec to vždycky říkal a on to musel vědět, ve svém žárovišti v Reichenbergu viděl spoustu mrtvých pivařů, to není pěkné, že pijete tolik piva, není to zdravé...“

„Baedeker, pane Winterberg, chtěl jste něco předčítat.“

„Přesně tak, přesně tak, tady... Terst, pro Římany Tergeste, od roku 1382 patřící k Rakousku, hlavní město Přímoří a jediné velké námořní obchodní místo Rakouska, s 230 000 obyvateli, Italové a Slovinci a Němci, ano, převážně moderní město... A tady... Nemaje výhody přírodního přístavu, vděčí Terst za první rozmach péči císaře Karla VI., který z něj v roce 1719 učinil svobodný přístav, a za vzestup ve druhé polovině 19. století výstavbě Semmeringské dráhy... Ano, ano, Semmeringská dráha, mistrovské dílo rytíře Carla von Ghegy, jeho životní dílo, milý pane Krausi, pochopitelně jsem chtěl jet do Terstu Semmeringskou drahou, nechtěl jsem ovšem svou ženu trápit a zatěžovat, v úvahu přirozeně přicházela i překrásná Bohinjská železnice, nejkratší a nejrychlejší spojení Reichenbergu a Prahy s Terstem, přinejmenším podle jízdního řádu z roku 1913, jenomže dnes máte komplikace kvůli hranicím, trať je přerušená, smutné, smutné, jde z toho na mě trochu melancholie, celá střední Evropa dodneška

vypadá jako po výbuchu, nemyslíte, pane Krausi, sice zase srůstá, ale pomalu, příliš pomalu, ano, ano, staré války a staré problémy nepřekolejíte tak snadno jako Alpy, rytíře Carla von Ghegu by to nepotěšilo, ani mě to netěší, ano, ano, cestou do Terstu jsem na to myslel, ale nechal jsem si to pro sebe, však víte, moje záchvaty historie, nechtěl jsem svou ženu trápit a zatěžovat a sebe také ne, ostatně

překolejení Alp Brennerskou drahou je také překrásné překolejení, pochopitelně ne tak krásné a z technického hlediska ani tak úžasné jako prapraprapřekolejení Alp Semmeringskou drahou, ovšem ani těmito srovnáními jsem nechtěl svou ženu ani sebe trápit a zatěžovat, koneckonců jsme jeli do Itálie na dovolenou, do lázní, ano, ano, v takovém případě by se člověk neměl trápit a zatěžovat, kde jsem to zase byl, milý pane Krausi, nesmíte mě věčně přerušovat.“

„Já?“

„Ano, vy.“

„Já přece nic neříkám.“

„Celou dobu něco vykládáte. Člověk se skoro nemůže soustředit, pořád se ztrácí, nemůže se soustředit, je to prostě strašné, kde jsme to právě...“

„Ve vlaku.“

„Ještě pořád ve vlaku?“

„Jo.“

„Tedy ve vlaku.“

„Přesně. Ve vlaku přes Brenner.“

„Pořád ještě Brenner?“

„Jo.“

„Ach tak, ano, přesně tak, přesně tak, Brenner, musíte tam někdy vystoupit, milý pane Krausi, musíte si prohlédnout stavědlo, stojí tam jako stará němá pevnost, co ta pevnost všechno nezažila a neviděla, císař tam byl, Mussolini tam byl, Hitler tam byl, ano, ano, máte pravdu, milý pane Krausi, šílené, všechno je to šílené... Přečetl jsem své ženě z baedekeru jen kousíček, sněžilo, na Brenneru sněžívá i v létě, jak nám řekl průvodčí, ale já jsem ji ujistil, že brzy budeme v Itálii, v jižním Tyrolsku, v zahradě monarchie, brzy budeme stát na tvém balkoně a koupat se ve slunečních paprscích, které máš tak ráda a které já sice tak rád nemám, ale na tom nezáleží, udělám to rád, hlavně aby ti bylo lépe, řekl jsem své ženě. A opravdu to tak bylo, mé ženě se najednou vedlo mnohem lépe. Na Brenneru byla zima, ale ve Veroně už bylo jaro, moje žena rozkvétala od nádraží k nádraží víc a víc a usmívala se a byla šťastná, že jsme v Itálii, ale nejpozději ve Veroně jsem si všiml, že jsem ji svým vyprávěním, svými znalostmi historie a železnice a techniky, svými záchvaty historie přece jen trochu trápil a zatěžoval, a tak jsem byl až do Terstu úplně zticha. A teprve

když jsem z okna spatřil místo, kde se koleje z Verony setkávají s kolejemi staré rakouské Jižní dráhy, řekl jsem, vidíš, to je stará rakouská Jižní dráha rytíře Carla von Ghegy, a když vlak o chvílku později míjel zámek Miramare, řekl jsem, vidíš, zámek Miramare arcivévody Maxmiliána, a když vlak za další chvíli rachotil po překrásném viaduktu v Barcole pod terstským majákem, řekl jsem, vidíš, překrásný viadukt v Barcole a terstský maják... Když jsme přijeli do Terstu, bylo pozdní odpoledne a slunce svítilo stejně jako dnes, ačkoli nebyl srpen, nýbrž únor. Zastavili jsme se před nádražím, moje žena si chtěla vychutnat slunce, chtěla se koupat v jeho paprscích a také to udělala a já ji pak při té sluneční koupeli vyfotografoval v parku před sochou císařovny Alžběty... Na žádné fotografii není moje žena šťastnější než právě tady. Na žádné fotografii jí to tolik nesluší, sluší jí to mnohem víc než císařovně Alžbětě před nádražím Trieste Centrale, které se tehdy v mém baedekeru pochopitelně jmenovalo Jižní nádraží, jak snad víte, pane Krausi... pane Krausi!“

„Co je?“

